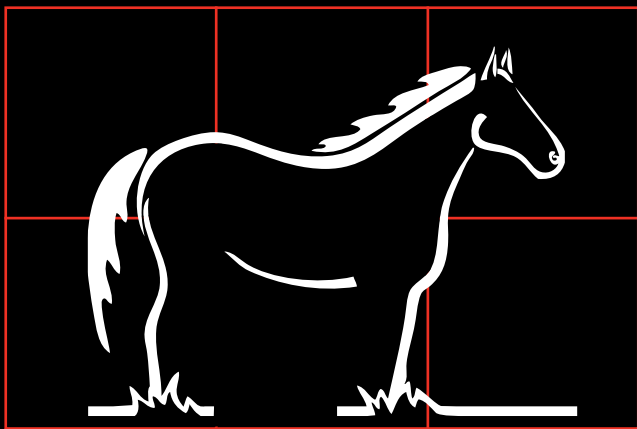

Kolik

Distriktsveterinärerna tipsar

◆ **Distriktsveterinärerna**

Vad är kolik?

Kolik betyder ont i magen. Hästen kan få ont i magen av många olika anledningar, allt från helt ofarligt till livshotande. Nonchalera aldrig tecken på att hästen har ont i magen! Alla hästar är olika som individer och visar smärta olika mycket och på lite olika sätt. Det är viktigt att du lär dig tolka din hästs signaler.

Vanliga symtom vid kolik är att hästen:

- äter dåligt eller inte alls
- tittar sig mot magen
- sparkar sig mot magen
- rullar om och om igen
- lägger sig vid ovanliga tillfällen och på ovanliga ställen
- flemar
- är stressad
- har uppdragen/utspänd buk
- har lite eller ingen träckavgång alternativt diarré

Det finns många olika typer av mag/tarmproblem som kan orsaka kolik. De vanligaste är förstoppning och gaskolik. Övriga orsaker kan vara omvridning/felläge(tarmvred) av tunntarm eller grovtarm och inflammationer i tarmarna eller bukhålan (enterit, colit och peritonit).

Vad ska jag göra när jag misstänker att min häst har kolik?

Kontrollera din hästs värden. Är det något värde som avviker ifrån det normala? Generellt sett kan unghästar upp till ett års ålder ha lite högre värden. Individuella skillnader kan förekomma, lär dig din egen hästs normalvärden.

Hästens normalvärden i vila:

Temp: 36,9-38,2 grader C

Puls: 28-40/min

Andning: 8-16/min

Slemhinnor: ljus rosa

Tarmljud: Det ska låta mer eller mindre hela tiden från hästens mage på båda sidor.

Försök ta reda på hur länge hästen haft

symtom: *hur har den ätit, har den aptit, hörs tarm ljud, har hästen haft avföring, i så fall hur mycket och vilken konsistens, har hästen uppdragen/utspänd buk med mera?*

Ring veterinär direkt när du misstänker att din häst har kolik. Ni kan då tillsammans besluta om ett omedelbart besök är nödvändigt eller om det är möjligt att avvakta en stund.

Om hästen mår relativt bra är det bra med korta promenader, 5-10 min 1-2 ggr/timme. Låt hästen vila mellan promenaderna. Låt inte hästen äta något men bjud den vatten. Om den lägger sig och är svår att få upp så tvinga inte hästen att gå. Ring då veterinär omedelbart.

Om det är möjligt så ta bort saker i boxen som hästen kan fastna i och se till att underlaget är mjukt.

Vad gör veterinären?

När man som veterinär behandlar hästen i stallet för kolik så är det vanligt att man efter att ha gjort en undersökning ger den kramplösande

och lugnande medicin. Då alla patienter är unika så finns det ingen manual att följa, utan behandlingen beror på hur just denna häst mår. Det är dock vanligt att man utför en rektalisering (känner i buken via ändtarmen) och en nässvalgsondning (slang genom näsborren till magen). I vissa fall kan hästen också få vätska i droppform.

De flesta fall av kolik går bra att behandla hemma i stallet. Om hästen inte svarar på behandlingen eller bedöms vara mycket allvarligt sjuk vid första besöket så kan det vara aktuellt att fortsätta behandlingen på en hästklinik. I värsta fall finns det inget man kan göra för att rädda hästen och då blir man tvungen att avliva den. Det är viktigt att hästägare och veterinär har en bra kommunikation under behandlingen då det kan bli bråttom att fatta avgörande beslut. Det är också en stor fördel om hästen är ordentligt försäkrad då ett klinikbesök kan bli mycket kostsamt.

Vad kan jag göra för att förebygga att min häst får kolik?

Hästen är ett vandrande och gräsätande flockdjur. Den är ett bytesdjur som har utvecklats för ett liv på stäppen och för att beta 14-18 timmar per dag. För att förebygga kolik och andra sjukdomar bör vi ha detta i åtanke. För att minska riskerna för störningar i mag-tarmsystemet är det viktigt att hästen motioneras regelbundet. Energin ska i största mån komma från grovfoder, uppdelat på flera mål om dagen. Det finns hönät med små hål i för att förlänga ättiden hos hästar som inte får så mycket grovfoder eller som äter väldigt fort. Hästen ska ha tillgång till färskt vatten hela tiden och det är extra viktigt i samband med utfodring.

Tänk på att vatten blir kallt och fryser fort på vintern. De flesta hästar dricker för lite när vattnet är för kallt. Detta är en av de vanligaste orsakerna till förstoppningar.

Regelbunden undersökning av hästens munhåla och tänder är viktigt! Om hästen inte kan tugga maten på rätt sätt eller dricka tillräcklig

mängd p.g.a. ilningar i tänderna kan det orsaka matsmältningsproblem och kolik.

Mag- och tarmparasiter kan i vissa fall orsaka kolik hos hästar. För att veta om och med vilket preparat hästen ska avmaskas behöver man ta ett träckprov och lämna in för analys. Detta är lämpligt att ta på våren innan man ska släppa hästen i nya hagar. Ring gärna och rådfråga din veterinär.

Text:
Monika Wartel
Överveterinär Häst
Distriktsveterinärerna Fjärdhundra

© Distriktsveterinärerna
www.distriktsveterinarerna.se

2014 februari